

Analiza braku możliwości spełnienia wymogu WCAG – Orientacja pozioma

Kryterium: 1.3.4 – Orientacja

Poziom: AA

Stan zgodności: Niezgodne

1. Opis kryterium WCAG 2.1 – Orientacja

Odbieranie treści w interfejsie użytkownika nie powinno być ograniczane do jednej orientacji np. tylko pionowej lub tylko poziomej. Użytkownik powinien móc samemu decydować o orientacji i sposobie wyświetlania interfejsu.

Wyjątek stanowią sytuacje, gdy określona orientacja jest istotna (ma zasadnicze znaczenie dla korzystania z interfejsu – np. tryb pełnoekranowy z odtwarzaczem wideo).

2. Opis obecnego stanu aplikacji

- Aplikacja została zaprojektowana i rozwijana z założeniem **wyłączonego działania w orientacji pionowej (portretowej)** ze względu na charakter aplikacji związany z **okazywaniem dokumentów**. Zmiana orientacji mogłaby spowodować inne problemy związane z niewidocznością kluczowych elementów na prezentowanym dokumencie.
- Interfejs użytkownika, układ komponentów, systemy nawigacyjne są silnie zintegrowane z pionową strukturą siatki (grid layout).
- Na wielu ekranach rozmieszczenie elementów i sekwencja interakcji opierają się na pionowym przesuwaniu (scroll) oraz „stackowaniu” komponentów.

3. Bariery w spełnieniu wymogu

3.1. Aspekty techniczno-organizacyjne

- **Konieczność zapewnienia zgodności legislacyjnej dla dokumentów:** Wzór wielu dokumentów wdrożonych w aplikacji został określony w przepisach dziedzinowych. W związku z czym wdrożenie takiego dokumentu w orientacji poziomej wymagałoby uzgodnień z resortami w zakresie wzoru dokumentu w wersji poziomej. W następstwie tych porozumień konieczne byłoby również zaktualizowanie wielu aktów prawnych regulujących ten obszar.
- **Silne sprzężenie komponentów z orientacją pionową:** Większość komponentów interfejsu została zaprojektowana z myślą o określonych proporcjach ekranów w orientacji pionowej. Przekształcenie tych komponentów w sposób responsywny wymagałoby przebudowy znacznej części kodu.
- **Logika układów dynamicznych:** Wiele elementów korzysta z ręcznie ustawianych proporcji, paddingów i marginesów, które nie są skalowalne w poziomie.
- **Statyczne siatki układu:** Brak mechanizmów automatycznej adaptacji layoutu dla orientacji poziomej.

3.2. Wysokie koszty wdrożenia

- **Szacowane obszary zadań do realizacji:**
 - Uzgodnienie nowego wyglądu dokumentów z interesariuszami oraz wprowadzenie niezbędnych zmian legislacyjnych

- Zmiana w obszarze design system
- Zmiany w warstwie UX (projektowanie dla obydwu orientacji)
- Implementacja zaprojektowanych zmian
- Testy
- **Ryzyko regresji:** Zmiany w strukturze layoutu mogą wpłynąć na inne obszary aplikacji, prowadząc do nieprzewidzianych błędów. Potrzebne byłyby szerokie testy regresyjne, co generuje dodatkowe koszty.

3.3. Wpływ na użytkowników

W sytuacji, gdy orientacja ograniczona jest wyłącznie do pionowej, może wpływać to negatywnie na:

- Osoby z niepełnosprawnością ruchową, które mają na stałe zamontowany smartfon na uchwycie/statywie (przy wózku, łóżku itp.) w orientacji poziomej, bez możliwości samodzielnej zmiany orientacji,
- Osoby z niepełnosprawnością ruchową, którzy mają trudności z trzymaniem urządzenia w orientacji pionowej,
- Osoby z zaburzeniami poznawczymi, np. dyslektyczne, które preferują odczytywanie dłuższych linii tekstu,
- Osoby z niepełnosprawnością wzroku, które korzystają z powiększenia widoku i preferują układ poziomy, bo zapewnia on większy obszar odczytywania treści,
- Osoby, dla których łatwiejsze jest wprowadzanie tekstu w układzie poziomym, ze względu na większy rozmiar klawiatury ekranowej (np. seniorzy, osoby z dużymi dłońmi, osoby z drżeniem dłoni)

4. Podsumowanie i wniosek

Z technicznego i ekonomicznego punktu widzenia, implementacja pełnej obsługi orientacji poziomej wiązałaby się z koniecznością wprowadzenia fundamentalnych zmian w architekturze interfejsu oraz logice działania aplikacji.

Na etapie analizy ryzyk istotnym czynnikiem były potencjalnie wysokie koszty wdrożenia oraz późniejszego utrzymania zmian, które mogły znacząco wpłynąć na rozwój całej aplikacji. Z tego względu również inni dostawcy aplikacji mobilnych w ograniczonym stopniu oferowali taką funkcjonalność.

Kontynuujemy jednak analizę możliwości wdrożenia orientacji poziomej, uwzględniając nowe możliwości technologiczne oferowane przez dostawców systemów operacyjnych. Celem jest zapewnienie zgodności z tym wymaganiem w sposób efektywny kosztowo i utrzymaniowo. Zakończenie analizy planujemy na III kwartał 2025 roku i wynikiem analizy będzie możliwe wdrożenie orientacji poziomej, która zostanie udostępniona do końca IV kwartału 2025 roku.